

CS

CS

CS

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 27.4.2010
KOM(2010)191 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU
o provádění Evropského energetického programu pro hospodářské oživení

ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

o provádění Evropského energetického programu pro hospodářské oživení

1. Evropský energetický program pro hospodářské oživení: vznik a charakteristika

Souvislosti a motivace

Evropský energetický program pro hospodářské oživení (EEPR) vychází z Plánu evropské hospodářské obnovy, který byl přijat Komisí dne 26. listopadu 2008 v reakci na ekonomickou a finanční krizi v Evropě. Plán požadoval koordinovaná vnitrostátní opatření doplněná přímými opatřeními EU s cílem posílit kupní sílu a podpořit poptávku v hospodářství okamžitým rozpočtovým stimulem ve výši 200 miliard EUR. V této souvislosti byly stanoveny investice do modernizace evropské energetické infrastruktury a výrobních zařízení jako jedna z hlavních priorit a byla navržena mobilizace dalších zdrojů z rozpočtu EU. Evropská rada schválila plán v prosinci 2008 a vyzvala Komisi, aby předložila seznam konkrétních energetických projektů. kromě toho druhý strategický přezkum energetické politiky přijatý Komisí v listopadu 2008 a schválený jarním zasedáním Evropské rady v roce 2009 představoval klíčový politický dokument, který stanovil priority pro EU v oblasti energetiky pro následující roky.

S pokračující finanční a ekonomickou krizí bylo zapotřebí podpořit investice do energetických sítí a inovačních způsobů výroby obnovitelné energie z veřejných financí a urychlit rozvoj technologií zachycování a ukládání uhlíku. V důsledku hospodářského poklesu hrozilo, že budou plánované projekty opožděny nebo odvolány, a dojde tak ke snížení bezpečnosti dodávek energie a kvality dodávek koncovým uživatelům. EU zasáhla tím, že navrhla řadu správně zaměřených a vhodných opatření s cílem přispět k podpoře investic v energetickém odvětví.

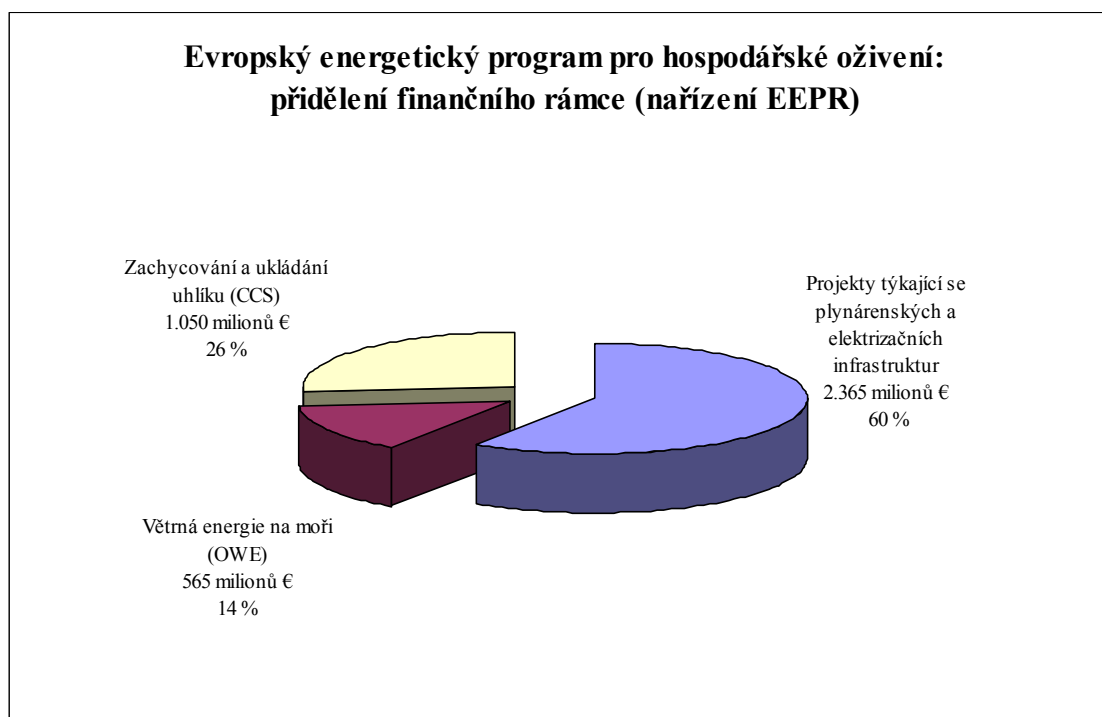
Na pozadí těchto událostí přijal Evropský parlament a Rada nařízení (ES) č. 663/2009¹ o zavedení Evropského energetického programu pro hospodářské oživení (EEPR). EEPR je finanční nástroj, jehož celkovým cílem je stimulovat oživení z krize, která má dopad na hospodářství EU, a zároveň pomoci EU ke splnění cílů energetické politiky a politiky v oblasti klimatu, zejména zabezpečení a diverzifikaci dodávek energie, fungování vnitřního energetického trhu a snížení emisí skleníkových plynů.

Inovační přístup

Ke splnění těchto cílů obdržel EEPR finanční rámec ve výši 3 980 milionů EUR na podporu tří podprogramů. Podle nařízení dojde k rozdělení 2 365 milionů EUR na projekty týkající se plynárenských a elektrizačních infrastruktur; 565 milionů EUR na projekty zaměřené na využití větrné energie na moři (OWE); a 1 050 milionů EUR na projekty zaměřené na zachycování a ukládání uhlíku (CCS). Tento příspěvek Unie se uděluje navrhovatelům projektů formou grantů ve třech oblastech programu. Projekty jsou předem vymezeny a jejich seznam uveden v příloze nařízení, přičemž praktická opatření k realizaci těchto projektů i jejich navrhovatelé jsou vybíráni prostřednictvím výzvy k podávání návrhů na základě

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 ze dne 13. července 2009 o zavedení programu na podporu hospodářského oživení prostřednictvím finanční pomoci Společenství pro projekty v oblasti energetiky.

podrobně stanovených kritérií způsobilosti, výběru a zadání zakázky. Granty mohou pokrýt až 50 % způsobilých investičních nákladů v případě projektů týkajících se plynárenských a elektrizačních infrastruktur a projektů zaměřených na větrnou energii na moři, a až 80 % v případě projektů zaměřených na zachycování a ukládání uhlíku.

EEPR představuje inovační přístup Unie k financování rozvoje infrastruktur a technologií v energetickém odvětví. Co se týče výše vynaložených finančních prostředků, je to poprvé, co byla tak vysoká částka uvolněna z rozpočtu EU. To je velká změna ve srovnání s poměrně malými částkami, které do této doby Komise poskytovala v rámci programu transevropských energetických sítí (TEN-E), rámcových programů pro výzkum a technologický rozvoj (RTD) a programu Inteligentní energie – Evropa (IEE). V průměru programy transevropských energetických sítí poskytují na energetické projekty roční finanční rámec ve výši 20 milionů EUR, programy pro výzkum a technologický rozvoj 7. rámcového programu 300 milionů EUR a program Inteligentní energie - Evropa 100 milionů EUR. Je však třeba mít na paměti, že EU rovněž podporuje energetické projekty prostřednictvím takových finančních nástrojů, jako jsou strukturální fondy, úvěry Evropské investiční banky a specifické finanční nástroje.

Model nástroje EEPR vyjadřuje jeho konkrétní cíle. Pokud má být stimulační plán z hlediska oživení hospodářství efektivní, je třeba finanční prostředky do hospodářství investovat rychle. Tuto zásadu vyjadřuje nařízení EEPR, podle kterého je třeba právní závazky týkající se provedení EEPR učinit do 31. prosince 2010. Podle nařízení je dále nutné, aby kritéria pro udílení grantů obsahovala propracovanost opatření navržených pro financování z EEPR, konkrétně jejich schopnost vyvolat vznik kapitálových výdajů v roce 2010.

S cílem maximalizovat dopad jak energetické politiky, tak oživení hospodářství, zaměřuje se EEPR na poměrně malý počet vysoce strategických projektů. Projekty byly stanoveny na základě orientačních směrů energetické politiky EU popsanych ve druhém strategickém přezkumu energetické politiky a ve strategickém plánu pro energetické technologie s ohledem na postup realizace programu TEN-E a odpovídající geografickou rovnováhu, a konzultace se zainteresovanými stranami v oblastech, kterými se program zabývá. V souladu s tímto přístupem se granty udělují na základě schopnosti žadatele přispět k modernizaci a dokončení

energetických sítí po celé EU a k rozvoji a využití strategických nízkouhlíkových technologií. Dalšími důležitými kritérii pro přidělení grantů jsou: míra, v jaké nedostatečný přístup k financím bude mít za následek prodlevu v realizaci tohoto opatření; míra, v jaké grant Společenství bude stimulovat veřejné i soukromé investice; a společenský a ekonomický dopad a dopad na životní prostředí.

2. Jak zapadá EERP do energetické politiky EU

Aby EU mohla v nastávajících letech a desetiletích zabezpečit spolehlivé, konkurenceschopné a udržitelné dodávky energie, řeší naléhavý úkol rozšířit, obnovit a propojit svou energetickou infrastrukturu a dekarbonizovat výrobu energie na základě využití strategických technologií s nízkým obsahem uhlíku. Tyto směry vývoje jsou zásadně důležité, má-li EU do roku 2020 splnit cíle, ke kterým se zavázaly všechny členské státy, zejména snížení emisí skleníkových plynů a primární spotřeby energie o 20 % a zvýšení podílu obnovitelné energie na 20 % konečné energetické spotřeby. EERP tyto otázky řeší pomocí třech podprogramů.

Projekty týkající se plynárenských a elektrizačních infrastruktur

Investice do plynárenské a elektrizační infrastruktury jsou nezbytné k usnadnění obchodu s energií a k podpoře rozvoje dobře fungujícího vnitřního energetického trhu. Dobře fungující vnitřní energetický trh zajistí koncovým uživatelům kvalitní služby za nižší náklady a rovněž umožní Evropské unii účinně řešit případné přerušování dodávek, ke kterému došlo například v lednu 2009.

Infrastrukturu sítí pro dopravu a obchod s energií po celé Evropě je třeba dále integrovat vybudováním chybějících propojení. Řada členských států, zejména ve východní Evropě a na okraji EU, musí být lépe propojena se zbytkem EU. EERP je proto rovněž nástrojem pro posílení solidarity mezi členskými státy. Zabezpečení dodávky navíc vyžaduje integraci energetických sítí v rámci EU i diverzifikaci tras pro přepravu energie a zdrojů mimo území EU, včetně zdrojů, které se do EU dostanou ve formě zkapalněného zemního plynu (LNG).

V této souvislosti podporuje EERP propracované projekty, jejichž realizace:

- zajistí zásobování Evropské unie přibližně 50 miliardami krychlových metrů za rok dalšího plynu z mimoevropských oblastí, který bude přiveden plynovody Nabucco, ITGI-Poseidon, GALSI, a novými terminály pro zkapalněný zemní plyn v Polsku a na Kypru;
- přispěje k posílení evropské sítě plynovodů na základě rozvoje nových propojení nebo posílením stávajících propojení mezi Portugalskem / Španělskem / Francií (v obou směrech), Německem/ Belgií / Velkou Británií (v obou směrech), Rumunskem / Bulharskem/ Řeckem/ Itálií, Slovenskem/ Maďarskem (v obou směrech), a pobaltskými zeměmi / Polskem/ Dánskem/ Německem;
- zavede zpětný tok v nejdůležitějších místech propojení systémů pro přepravu plynu v Portugalsku, Rumunsku, Rakousku, na Slovensku, v České republice, Maďarsku, Lotyšsku, Litvě a Polsku, aby umožnil obousměrnou spolupráci a obchodování s plynem se sousedními zeměmi a na základě rozšíření i se vzdálenějšími zeměmi;
- přispěje ke zlepšení evropské elektrizační soustavy posílením možnosti propojení mezi Španělskem a Francií, Portugalskem a Španělskem, Rakouskem a Maďarskem, Irskem a Velkou Británií a rovněž ve středním Německu;
- provede integraci izolovaných regionů a „ostrovni energetiky“ vytvořením nových důležitých propojení mezi pobaltskými státy (Estonskem, Lotyšskem a Litvou)

a severským trhem s elektřinou (Finskem, Švédskem, Dánskem a Norskem), i mezi Maltou a Itálií a mezi Sicílií a pevninskou Itálií.

Větrná energie na moři (OWE)

Projekty vybrané pro udělení grantu z EEPR jsou prvními vlaštvkami v odvětví větrné energie na moři. Technologie, které budou předvedeny a využívány ve velkém měřítku – inovační základové konstrukce (s gravitační výplní (*gravity*), příhradové konstrukce (*jackets*), trojnožky (*tripods*), trojité piloty (*tripiles*)), multi-MW turbíny na moři, modulární technologie integrace do elektrizační soustavy — jsou nezbytně nutné k dosažení ambiciózních cílů EU v oblasti využívání větru na moři v roce 2020 a v následujících letech. Projekty řeší hlavní úkoly tak, jak jsou popsány ve sdělení Komise o větrné energii na moři a v průmyslové iniciativě pro odvětví větrné energie na moři² strategického plánu pro energetické technologie. Granty EEPR zajistí instalaci prvních velkých (400 MW) větrných elektráren na moři a předpokládá se, že přímým důsledkem bude další výrobní kapacita přibližně 1500 MW elektřiny bez emisí uhlíku. Tyto granty mají zásadní význam pro poskytování pomoci členským státům EU při plnění závazných cílů v oblasti obnovitelné elektrické energie v roce 2020. Granty budou mít rovněž zásadní význam pro realizaci prvních kroků směrem k vytvoření evropské elektrizační soustavy na moři, a tudíž k posílení kapacity obchodovat s elektřinou na vnitřním trhu.

V rámci programu EEPR zaměřeného na využití větrné energie na moři se podporuje rozsáhlé testování, výroba a využití inovačních turbín a základových konstrukcí na moři prostřednictvím:

- 4 projektů instalace velkých větrných elektráren na moři v německém Severním moři (Bard I, Global Tech I, Nordsee Ost, Borkum West II) ;
- 1 projektu realizace zkušebního zařízení na využití větrné energie na moři u Aberdeenu (Spojené království);
- 1 projektu realizace další fáze větrné elektrárny na Thornton Bank v belgickém Severním moři.

V rámci programu EEPR zaměřeného na využití větrné energie na moři se rovněž podporuje rozvoj modulárních řešení pro integraci velkého množství elektrické energie vyrobené z větru do elektrizační soustavy prostřednictvím:

- 1 projektu, který poskytuje integrované řešení pro propojení větrných elektráren v oblasti Kriegers Flak v Baltském moři (Německo, Dánsko);
- kabelu, který propojí Nizozemsko a Dánsko za pomoci technologie HVDC, která umožňuje propojení větrných elektráren na moři s pobřežní rozvodnou sítí;
- rozbočovače na moři na plánovaném spoji HVDC mezi Shetlandskými ostrovy a Skotskem (Spojené království), který bude sloužit jako platforma s více terminály pro propojení plánovaných větrných elektráren s výrobou energie z moře.

² KOM(2008)768 a KOM(2007)732.

Zachycování a ukládání uhlíku (CCS)

Elektrárny na fosilní paliva a těžký průmysl patří mezi největší emitenty CO₂, kteří jsou zodpovědní za 52 % celkových emisí CO₂ ve světě. Fosilní paliva se budou na výrobu elektrické energie i nadále využívat a i když obnovitelné zdroje energie získávají větší podíl na trhu, nepředpokládá se, že by v následujících desetiletích došlo k poklesu využívání černého uhlí. Technologie zachycování a ukládání uhlíku může díky své schopnosti dekarbonizovat výrobu elektřiny, společně s energetickou účinností a obnovitelnými zdroji energie, značně přispět ke splnění našich cílů snižování emisí CO₂. Tato technologie však není ještě z obchodního hlediska životaschopná a je třeba ji testovat. EEPR tento problém řeší podporou šesti velkých demonstračních projektů zaměřených na zachycování a ukládání uhlíku, které by měly rozvíjet koncepci zachycování a ukládání uhlíku, snížit investice a provozní náklady a vytvářet povědomí veřejnosti o této technologii. EEPR představuje první krok ke splnění cíle zajistit do roku 2020 obchodní životaschopnost výroby energie vycházející z technologie zachycování a ukládání uhlíku. Tyto průkopnické projekty mohou připravit půdu pro mnoho dalších projektů, neboť ukazují všechny tři hlavní technologie zachycování CO₂, zejména dodatečné spalování, spalování kyslíkem (*oxyfuel*) a kombinovaný cyklus s integrovaným zplyňováním uhlí (IGCC). Také využívají všechny hlavní možnosti ukládání: hlubinný zásobník slané vody na souši i na moři a vyčerpaná uhlovodíková pole.

V této souvislosti podporuje EEPR následující propracované projekty zachycování a ukládání uhlíku, které by měly začít fungovat do roku 2015:

- Cílem projektu v Jaenschwalde (Německo) je ukázat technologii spalování kyslíkem (*oxyfuel*) a dodatečného spalování ve stávající elektrárně. Analyzují se dvě možnosti ukládání a dopravy.
- Instalace dodatečného spalování pro technologii zachycování a ukládání uhlíku v nové uhelné elektrárně s výkonem 660 MW se realizuje na základě projektu v Porto Tolle (Itálie). Část určená k zachycování bude zpracovávat kouřové plyny a odpovídat produkci elektřiny ve výši 250 MW. Ukládání se plánuje v solných zvodnělých vrstvách (akviferech) v Jaderském moři.
- V Rotterdamu (Nizozemsko) se bude technologie dodatečného spalování testovat na zařízení odpovídajícím výkonu 250 MW. Ukládání CO₂ se plánuje ve vyčerpaném plynárenském poli v pobřežních vodách v blízkosti závodu. Projekt je součástí rotterdamské klimatické iniciativy, která se zaměřuje na rozvoj infrastruktury pro dopravu a ukládání CO₂ v regionu.
- Projekt ve městě Belchatow (Polsko) předvede technologii dodatečného spalování v nové nesmírně významné jednotce velké elektrárny na hnědé uhlí v Evropě. Budou se zkoumat tři různá úložiště v solných zvodnělých vrstvách (akviferech) v blízkosti závodu.
- Ve městě Compostilla (Španělsko) se bude testovat spalování kyslíkem (*oxyfuel*) a technologie spalování ve fluidním loži ve zkušebním závodě s výkonem 30 MW, který bude do prosince 2015 přebudován na demonstrační závod s výkonem vyšším než 320 MW. Ukládání se plánuje v nedalekých solných zvodnělých vrstvách (akviferech).
- Projekt ve městě Hatfield (Velká Británie) představí technologii předběžného spalování v nové elektrárně s výkonem 900 MW a kombinovaným cyklem s integrovaným zplyňováním uhlí. Ukládání se předpokládá v plynárenském poli v Severním moři. Projekt

je součástí iniciativy Yorkshire Forward, která se zaměřuje na rozvoj infrastruktury pro dopravu a ukládání v regionu.

3. Implementace EEPR – stávající situace

Dne 19. května 2009 vyhlásila Komise jedinou výzvu k předkládání návrhů, která zahrnovala tři podprogramy, přičemž navrhovatelé projektů byly vyzváni k předložení návrhů do 15. července 2009. Komise obdržela 87 žádostí: 46 na plynárenské a elektrizační projekty, 29 na větrnou energii na moři a 12 na zachycování a ukládání uhlíku. Každý podprogram byl hodnocen samostatně. Hodnocení tří podprogramů bylo zahájeno ve druhé polovině července 2009. Pro projekty zaměřené na větrnou energii na moři a zachycování a ukládání uhlíku bylo dokončeno v září a pro projekty týkající se plynárenských a elektrizačních infrastruktur trvalo hodnocení díky složitosti projektů a velkému počtu žádostí déle a bylo dokončeno v listopadu 2009.

Na základě doporučení hodnotících výborů připravila Komise pro každý podprogram rozhodnutí o zadání zakázky. Navržená rozhodnutí o zadání zakázky získala od příslušných výborů³ příznivé hodnocení a byla předložena Evropskému parlamentu k posouzení. Komise schválila dne 9. prosince 2009 rozhodnutí o zadání zakázek pro podprogramy větrné energie na moři a zachycování a ukládání uhlíku a dne 4. března 2010 pro projekty týkající se plynárenských a elektrizačních infrastruktur.

Podprogram	Obdržené návrhy	Vybrané návrhy	Přidělené granty (v miliardách EUR)
Infrastruktura	46	43	2,299
- plyn (včetně zpětného toku)	33	31	1,391
- elektřina	13	12	0,908
Větrná energie na moři	29	9	0,565
Zachycování a ukládání uhlíku	12	6	1,000
CELKEM (v miliardách EUR)			3,864

V současné době se odhaduje, že téměř celý finanční rámec EEPR (3,98 miliard EUR) bude rozdělen na jaře 2010. Zůstává částka ve výši přibližně 115 milionů EUR (méně než 3 % z celkové výše), kterou nelze rozdělit. Nepředpokládá se, že by se výše této částky měnila, pokud nedojde k tomu, že jeden či více navrhovatelů projektu granty nepřevzme z důvodů regulačních omezení a technologických či tržních rizik. Přesná výše nerozdělených finančních prostředků bude známa na podzim 2010. Útvary Komise v současné době zvažují možnosti případného přerozdělení nevyužitých finančních prostředků v souladu se sedmým bodem odůvodnění a článkem 28 nařízení, i v souladu s prohlášením Komise, které tvoří přílohu nařízení.

Jakmile byla rozhodnutí o zadání zakázek schválena, začala Komise s vypracováním jednotlivých právních závazků. V případě projektů zaměřených na větrnou energii na moři

³ Programový výbor 7. rámcového programu pro podprogramy větrné energie na moři a zachycování a ukládání uhlíku a Výbor pro finanční pomoc TEN-E pro projekty plynárenských a elektrizačních infrastruktur.

a projektů zaměřených na zachycování a ukládání uhlíku mají právní závazky formu smluv o přidělení grantů, které musí podepsat Komise a příjemce. U projektů týkajících se plynárenských a elektrizačních infrastruktur přijímá Komise rozhodnutí o individuálních grantech a uvědomuje o nich příjemce.

Projekty týkající se plynárenských a elektrizačních infrastruktur

Komise obdržela 46 návrhů, které celkem představovaly žádost o finanční podporu ve výši 2,364 miliard EUR. Návrhy byly hodnoceny interním hodnotícím výborem složeným z úředníků Komise za podpory týmu nezávislých externích odborníků. Hodnotící výbor doporučil 43 projektů k financování a Komise se rozhodla poskytnout finanční podporu ve výši 2,3 miliard EUR (31 projektů plynárenských a 12 projektů elektrizačních). 43 rozhodnutí o individuálních grantech se připravuje a měly by být schváleny a oznámeny do května 2010.

Projekty zaměřené na větrnou energii na moři

Podprogram projektů zaměřených na větrnou energii na moři byl mimořádně úspěšný, bylo zde 29 návrhů, které požadovaly finanční podporu v celkové výši 1,669 miliard EUR, což značně převyšovalo přidělený finanční rámec ve výši 565 milionů EUR. Na základě doporučení hodnotícího výboru složeného z úředníků Komise přidělila Komise v rámci daných rozpočtových omezení 565 milionů EUR 9 nejlépe hodnoceným návrhům. Čtyři smlouvy o přidělení grantu již byly uzavřeny a zbývajících pět je ve fázi podpisu.

Projekty zaměřené na zachycování a ukládání uhlíku

Bylo předloženo celkem 12 návrhů. Byla požadována finanční podpora v celkové výši 1,770 miliard EUR oproti finančnímu rámci ve výši 1,050 miliard EUR přidělenému na podprogram týkající se zachycování a ukládání uhlíku. Na základě doporučení hodnotícího výboru složeného z úředníků Komise a expertů z Evropské investiční banky, kteří měli roli pozorovatelů, přidělila Komise 1 miliardu šesti nejlépe hodnoceným návrhům. Tři smlouvy o přidělení grantů již byly podepsány a na dalších třech se pracuje.

4. První hodnocení výsledků a úspěchů

S ohledem na krátkou dobu, která uplynula od vyhlášení výzvy EEPR k předkládání návrhů, je na hodnocení výsledků programu příliš brzy. Nicméně i v této fázi realizace je možné provést první kvalitativní zhodnocení dopadu EEPR. Především je třeba zdůraznit úspěšnost výzvy pro předkládání návrhů. Vysoký počet a kvalita obdržených návrhů potvrzuje význam přístupu EEPR a připravenost odvětví.

Nejzajímavější je, že EEPR se od počátku zdá být urychlujícím činitelem investic do infrastruktury. Vybrané projekty byly skutečně natolik technicky vyspělé, že předběžné studie proveditelnosti, analýza nákladů a trhu a investiční strategie, v některých případech financované z programu TEN-E, již byly dokončeny před tím, než EEPR vstoupilo do hry. Ukázalo se však, že pro skutečné spuštění projektů je faktor finanční podpory investičních výdajů ze strany EU rozhodující. Zejména financování z EEPR působilo jako impuls, přilákalo další spolufinancující subjekty a podpořilo je při rozhodování investovat. Tímto způsobem bylo možné připravit projekty, které by jinak s ohledem na obzvláště přísná finanční omezení běžná v současné ekonomické situaci byly opožděny nebo zůstaly nezrealizovány. Příspěvek EU bude mít důležitý pákový efekt. V případě plynárenských a elektrizačních projektů se předpokládá, že granty ve výši 2,3 miliardy EUR z EEPR pomohou v následujících 3 až 5 letech mobilizovat investice ze soukromého sektoru ve výši až 22 miliard EUR.

Efekt grantů z EEPR podporující růst však není omezen na přímé investice do vybraných projektů. Přelévá se rovněž do dodavatelského řetězce. To lze již vidět v odvětví větrné energie na moři, kde projekty přispívají k vytvoření či zajištění celé řady pracovních míst v nových továrnách nebo výrobních linkách, které produkují komponenty pro základové konstrukce a větrné turbíny, i při jejich montáži a instalaci na moři. Některé tyto nové výrobní aktivity se uskutečňují v regionech s mimořádně vysokou mírou nezaměstnanosti, například u pobřeží Cuxhaven v severním Německu. Projekty zaměřené na větrnou energii na moři jsou s ohledem na plnění rozpočtu nejpokročilejší. Ke konci března 2010 vydala Komise celkem 65 milionů EUR na předběžných platbách. Další platby v celkové výši přibližně 155 milionů EUR se plánují na období duben – červen 2010.

Projekty zaměřené na zachycování a ukládání uhlíků se rovněž dobře vyvíjejí. Přítomnost EEPR jako spolufinancujícího subjektu je pro nastartování těchto projektů rozhodující. Demonstrační účinek je již pociťován u rotterdamského i hatfieldského projektu, které usilují o to stát se centry pro zachycování a skladování uhlíku s potenciálem přilákat další investice do infrastruktury pro přepravu a ukládání CO₂ od dalších velkých emitentů CO₂ v regionu. První objednávky instalací budou zadány v průběhu roku 2010 a budou mít za následek významné investiční výdaje a vytvoření pracovních míst.

5. Potenciální rizika při implementaci projektů a zmírňující opatření

Projekty podporované v rámci EEPR mohou být z technického, organizačního i finančního hlediska velmi komplexní, a tudíž představovat určitou míru rizika. Úspěšná realizace projektů vyžaduje, aby byly dodrženy veškeré platné právní předpisy týkající se životního prostředí⁴, aby byla včas získána stavební povolení a aby navrhovatelé projektu dodrželi své finanční závazky. Klíčovou roli při získávání příslušných oprávnění v administrativních postupech hraje aktivní spolupráce úřadů na národní, regionální i místní úrovni. Aby bylo možné tato rizika řešit, bude v rozhodnutích Komise o individuálních grantech pro plynárenské a elektrizační projekty uvedeno, že před realizací plateb musejí příjemci mít:

- potřebná povolení týkající se životního prostředí a stavební povolení a
- podepsané investiční rozhodnutí, konkrétně oficiální závazek od navrhovatelů projektu, že projekt do konce roku 2010 zahájí.

Nebudou-li tyto podmínky splněny, Komise vyhodnotí situaci s tím, že může dojít ke zrušení rozhodnutí a zrušení přidělení finančních prostředků.

U některých projektů zaměřených na větrnou energii na moři je hlavním rizikem riziko technologické. Například jeden projekt poprvé představí rozmístění 6 MW turbín na moři, zatímco jiné využijí pro začlenění větrné elektřiny do elektrizační soustavy inovační technologii stejnosměrného proudu s vysokým napětím (HVDC) v kapacitě, kterou je třeba ještě prověřit. U dalších projektů jsou rizika spíše finanční (finanční závěrka se předpokládá během několika následujících měsíců) nebo administrativní (možné prodlevy v získání povolení). Technické přílohy ke smlouvám o přidělení grantů obsahují vysvětlení, jak

⁴ Je třeba dodržovat důležité *acquis* EU v oblasti životního prostředí, zejména směrnici č. 85/337/EHS o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, pozměněnou směrnicí č. 97/11/ES a směrnicí č. 2003/35/ES; směrnicí č. 2001/42/ES o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí; Úmluvu o hodnocení dopadů na životní prostředí přes hranice států (Espoo, 1991); a směrnicí č. 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

příjemci řeší případná rizika a obsahují plány na získání potřebného spolufinancování a povolení.

Realizace projektů zaměřených na zachycování a ukládání uhlíku probíhá bezproblémově. Jsou zde však citlivé otázky, které je třeba sledovat. Zprvce, mají-li být demonstrační projekty zaměřené na zachycování a ukládání uhlíku úspěšně dokončeny do roku 2015, je zapotřebí nepřetržitých státních financí a závazku ze strany odvětví. Členské státy navíc musí zajistit potřebný právní rámec pro ukládání CO₂ provedením směrnice o zachycování a ukládání uhlíku⁵ do vnitrostátního práva. Cílem je zabránit prodlevám s dodáním oprávnění k ukládání CO₂ a nakonec zajistit včasné schválení konečného investičního rozhodnutí. Na závěr je třeba řádně informovat veřejnost o bezpečnosti uložení CO₂, neboť to je při realizaci projektů zaměřených na zachycování a ukládání uhlíku klíčové.

Odpovědné útvary Komise v úzké spolupráci s členskými státy a/nebo navrhovateli projektů zajistí řízení projektů. Budou spoléhat na zprávy o technické realizaci a výkazy výdajů, které budou příjemci pravidelně předkládat, a sledovat postup pomocí návštěv na místě. V případě potřeby bude Komise při monitorování projektů EEPR a celkovém hodnocení dopadů programu EEPR podporována nezávislými externími odborníky.

⁵ Směrnice č. 2009/31/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého.